

DEL RIDÍCUL A L'ESTATUT

JOAN TAPIA

Periodista

Fa uns quants dies **Jordi Guíllot**, un polític discret d'ICV, va afirmar: "A l'agost hem fet el ridícul, però hi haurà Estatut". I la veritat és que "fer el ridícul" és un retrat àcid de la realitat catalana: els partits del Govern, o del tripartit, es llancen cada dia els plats pel cap sobre el punt més crucial del seu programa. I el primer partit de l'oposició, segons un acreditat rotatiu barceloní, proclama: "**Mas** exigeix a Maragall aprovar un Estatut al marge del PSOE". Com si CiU volgués amagar que el nou Estatut necessita majoria absoluta a les Corts espanyoles i això obliga al vot favorable del PSOE.

Després, el desastre del *Katrina* m'ha fet pensar que el ridícul traspassa les nostres fronteres i que el canvi polític recent explica una mica la verborrea de l'estiu català. Des del 1980 fins al desembre del 2003 CiU va governar amb majoria absoluta (o gairebé), i **Pujol** tenia poder absolut al seu partit. Des de fa gairebé dos anys governa una coalició de tres partits en què dos tenen una força similar (encara que el PSC té més diputats, ERC el pot enviar a l'oposició en qualsevol moment). I, a més a més, cap líder del PSC, incloent-hi **Maragall**, ha tingut mai el poder que **Pujol** va tenir a CDC. Si a això hi afegim que **Mas** qüestiona la legitimitat de **Maragall** (adduint que va tenir més diputats a les eleccions) i que pretén enderrocar el tripartit --format per tres partits diferents amb més de tres líders que marquen territori--, el resultat és que les institucions catalanes han passat d'una cosa semblant a un poder personal, que semblava etern, a una certa *italianització*. Els dos models tenen molts defectes, però avui paguem el desconcert que ha produït el canvi. La campanya pel nou Estatut s'ha convertit en una lluita emblemàtica en la qual més que discutir el que és possible en aquests moments --amb la Constitució del 78 i amb els partits espanyols actuals--, se *somia* amb models ideals.

Però el nou Estatut no pot sortir del marc de la Constitució, que no va votar **Heribert Barrera**, però sí **Pujol** i **Reventós**. El mateix **Carod-Rovira** ho va

reconèixer després de l'última trobada amb **Zapatero**. I requerirà majoria absoluta, i això fa imprescindible el suport socialista i molt recomanable el del PP. De manera que el nou Estatut només prosperarà si a Catalunya hi ha una forta majoria política i social i si a Madrid s'hi va a negociar i no a un concurs de bellesa nacionalista.

Això implica l'aval del Consell Consultiu. El seu dictamen no és vinculant, però, ¿quina força tindria a Madrid una proposta catalana desautoritzada pel seu màxim òrgan de consulta jurídic, l'opinió del qual va ser sol·licitada per tots els partits catalans? ¿S'imaginen **Alfonso Guerra** o **Rodríguez Ibarra** amb aquest material? ¿I **Mariano Rajoy** *ajudat* per **Ángel Acebes**?

Només hi ha tres escenaris possibles. El primer és que no es reconstrueixi l'acord entre PSC i ERC. No hi hauria Estatut i el tripartit hauria fracassat. Ens dirigiríem a unes noves eleccions i si, cosa probable, el resultat no fos gaire diferent del del 2003 només hi hauria dues alternatives: un govern nacionalista (de CiU i ERC), amb difícils relacions amb Madrid, o una gran coalició, amb grans incerteses.

El segon escenari és el de consens al tripartit i vot negatiu de CiU. Aquesta federació no ho tindria fàcil d'explicar: hauria abandonat 25 anys de possibilisme, amb el risc de perdre el vot moderat i centrista, la clau del seu èxit. No hi hauria Estatut, el tripartit podria continuar governant i Catalunya hauria perdut una gran oportunitat. Un govern presidit per un home com **Zapatero**, que necessita a més a més els partits nacionalistes (siguin ERC, CiU o PNB) no es dóna a Espanya cada dia. I encara que **Zapatero** tindria a curt termini un problema menys, el seu projecte d'Espanya plural quedaria tocat. Tots hi sortirien perdent excepte el PP.

El tercer escenari és el de l'acord a Catalunya (si pot ser incloent-hi **Piqué**, o com a mínim sense la seva hostilitat). És l'escenari desitjable encara que no tot estaria guanyat. S'hauria de negociar i això implica cessions. A Catalunya no li interessa que l'Estatut surti amb l'oposició radical de la cúpula del PP, perquè això comporta moltes incògnites polítiques i jurídiques de futur. Però els dos

grans partits espanyols han d'interioritzar que l'alternativa més probable a **Maragall** (sobretot si acaben rebutjant l'Estatut) és un govern nacionalista. ¿Li interessa a Madrid un *model Ibarretxe* a Catalunya?

En aquest punt ressorgeix la reflexió que apunta l'expresident **Pujol**. Reformar l'Estatut és complicat i exigeix molts acords. **Pujol** creu que Catalunya pot arribar a marcar-se un autogol. ¿No seria més pràctic continuar amb l'actual Estatut i arrencar interpretacions extensives, i més competències, quan Madrid necessités el vot dels partits catalans?

És la política que **Pujol** va practicar en els seus anys de govern. El resultat final no va ser bo i té molts inconvenients. El primer és que, tot i *el peix al cove*, la insatisfacció de la mateixa CiU i del catalanisme amb aquesta política va quedar patent. Perquè no va evitar que les lleis de bases laminessin les competències que l'Estatut definia com a *exclusives* de la Generalitat. Malgrat tot, l'autonomia es va descafeïnar. El segon és que la Generalitat es converteix en un govern que *mercadeja* contínuament, i això danya la imatge de Catalunya, cosa que el tripartit no ha aconseguit millorar. El tercer és que identifica Catalunya amb els partits que poden fer de frontissa a les Corts espanyoles i margina partits i electors catalans. Les concessions arrencades de Madrid es converteixen en una arma de la política partidista a Catalunya, que aplicada per un polític realista i intel·ligent com **Pujol** va acabar facilitant la majoria absoluta d'**Aznar**. Per això avui quatre partits catalans, incloent-hi CiU, proclamen la necessitat d'un nou Estatut.